

VODIČ/SMJERNICE ZA APLIKANTE
za Javni poziv za dodjelu sredstva Challenge fonda

Sarajevo / Banja Luka, april 2017. godine

SADRŽAJ

1.	O Vodiču za aplikante	3
2.	Opšte informacije o Projektu „Challenge 2.0“ i Javnom pozivu	3
3.	Finansijski aspekt Challenge fonda.....	4
4.	Prihvatljivost apikanata i partnera u Projektu.....	5
5.	Projektne aktivnosti i troškovi.....	7
6.	Društveni uticaj projekta	8
7.	Način prijavljivanja projektnih ideja	9
8.	Postupak evaluacije i odabira projektnih ideja	10

1. O Vodiču za aplikante

Vodič za aplikante sadrži detaljne informacije o postupku realizacije sredstava Projekta „Challenge 2.0 – Challenge to Change (C2C)“ (odnosno kroz Challenge fond), i to: detaljne informacije o Challenge fondu, postupku realizacije sredstava, prihvatljivim korisnicima fonda, formalnim uslovima i kriterijima za dodjelu sredstava, prihvatljivim i neprihvatljivim aktivnostima i troškovima (koji mogu biti predmet finansiranja Challenge fonda), obrascima i dokumentaciji, kao i tehničkim pravilima i smjernicama za apliciranje/kandidovanje projektnih prijedloga.

2. Opšte informacije o Projektu „Challenge 2.0“ i Javnom pozivu

2.1. Uvodne napomene i potreba za podrškom

Situacija u Bosni i Hercegovini može se okarakterisati negativnim ekonomskim i socijalnim kretanjima, što se ispoljava kroz visoku stopu nezaposlenosti (naročito mladih), povećan odliv obrazovanog kadra, smanjenu ekonomsku moć stanovništva i uopšteno, stagnaciju u društvenom i ekonomskom razvoju. Ovakva situacija se odražava i na preduzetnički duh, kao i smanjenu mogućnost aktivnog učešća različitih društvenih grupa da svojim aktivnostima utiču na prevazilaženje trenutne situacije.

Kao nedovoljno razvijena zemlja u Evropi, Bosna i Hercegovina se karakteriše nepovoljnim poslovnim okruženjem i drugim preprekama koje ometaju razvoj malih i srednjih preduzeća. Prema zvaničnim statistikama u Evropskoj uniji mala i srednja preduzeća kreiraju 7 od 10 radnih mjesta u privatnom sektoru, dok u prosjeku ima oko 45 preduzeća na 1.000 stanovnika. Sa druge strane, u Bosni i Hercegovini ima manje od 10 preduzeća na 1.000 stanovnika. Stoga, pokretanje i vođenje biznisa, bilo gdje je i izazov i prilika, ali u BiH je više izazov nego prilika.

Istovremeno, u Bosni i Hercegovini postoje mnoge poslovne ideje koje dolaze iz poslovnog sektora ili civilnog društva, koje ostaju nerealizovane, najvećim dijelom zbog nedostatka kapitala za podršku inovativnim poslovnim idejama i spremnosti za dijeljenje rizika u realizaciji ovakvih poslovnih ideja.

2.2. Uvodne informacije o projektu „Challenge 2.0 – Challenge to Change“

Shodno trenutnoj situaciji u Bosni i Hercegovini i pomenutim problemima, Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju – Sida, je razvila novi instrument za podršku inovativnim projektima i procesima u BiH. Nakon završene pilot faze (Challenge 1.0), Sida se odlučila uspostaviti partnerstvo sa lokalnim insitucijama i nastaviti razvoj novog projekta „Challenge 2.0 – Challenge to Change C2C“.

Challenge to Change – C2C projekat je četverogodišnja inicijativa (2017-2020) koju će implementirati Sarajevska regionalna razvojna agencija SERDA i Republička agencija za razvoj malih i srednjih preduzeća – RARS, dok je partner u projektu i Region Ostergotland, Istočna Švedska.

Osnovni instrument podrške je „Challenge fond“ koji na otvoren, transparentan i konkurentan način prijavljivanja pruža aplikantima priliku da ostvare jednokratnu finansijsku podršku za prevazilaženje nesigurnosti i rizika koje uključuju inovacije, istraživanje i razvoj. Pretpostavka je da bez podrške Challenge fonda ove vrste aktivnosti ne bi bile realizovane ili bi bile realizovane u nekoj kasnijoj fazi sa smanjenim razvojnim efektima. Challenge fond je instrument razvojne pomoći koji će putem mehanizma sufinansiranja podržati svaku poslovnu organizaciju ili kompaniju, koja je spremna riješiti određeni problem inovativnim rješenjima.

Challenge fond kao „izvor nade“ je i oblik ohrabrenja i može dati veliku podršku inovativnim projektima i napraviti značajnu razliku između uspjeha i neuspjeha. Uspjeh C2C fonda se oslanja na mogućnost privlačenja kvalitetnih inovativnih ideja iz širokog spektra mikro, malih i srednjih preduzeća, koji svojim aktivnostima doprinose ekonomskom i socijalnom razvoju zemlje, a sve kroz primjenu najboljih švedskih praksi i vrijednosti. Uspostava jakih poslovnih i ekonomskih veza između kompanija BiH i Švedske može dati dodatnu vrijednost projektima i uopšte razvoju ekonomije Bosne i Hercegovine.

3. Finansijski aspekt Challenge fonda

Ukupna raspoloživa finansijska sredstva Challenge fonda, koja je obezbijedila Sida, iznose 2.326.770. Ukupan iznos sredstava će biti raspoređen na šest javnih poziva. Za prvi javni poziv indikativni iznos sredstava je 400.000 EUR.

3.1. Visina grantova

Raspon iznosa koji mogu biti dodijeljeni kao sufinansiranje kroz Challenge fond (maksimalni iznosi):

- Za **startup biznise do 10.000 EUR** (registrovani privredni/poslovni subjekti koji djelatnost obavljaju u periodu između 6 i 24 mjeseca do dana objavljivanja Javnog poziva);
- **Mikro, mala i srednja preduzeća (MMSP) do 30.000 EUR** (registrovani privredni/poslovni subjekti koja obavljaju djelatnost duže od 24 mjeseca do dana objavljivanja Javnog poziva i zapošljavaju do 250 radnika).

Iznos pojedinačnog granta ne može biti veći od 50% od ukupne vrijednosti projekta za čiju se realizaciju grant dodjeljuje. Maksimalni iznos sopstvenog učešća u realizaciji projekta nije definisan.

Sufinansiranje (sopstveno učešće) podrazumijeva korištenje vlastitih izvora finansijskih sredstava za realizaciju aktivnosti navedenih u projektu (primjeri vlastitih sredstava: gotovina, kredit, drugi donatori i slično).

Primjer: *Ukoliko je ukupna vrijednost projekta 120.000 EUR, maksimalno učešće Challenge fonda može iznositi 10.000 – 30.000 EUR (zavisno od kategorije aplikanta), dok sopstveno učešće (razliku) mora obezbijediti aplikant.*

3.2. Finansijska realokacija sredstava

Tokom realizacije projekata, dodjela sredstava iz Challenge fonda će biti vršena na sljedeće načine:

1. u cijelosti
2. u tranšama

Za svaki pojedinačni slučaj, u zavisnosti od prirode projekta (dinamike realizacije projektnih aktivnosti ili drugih specifičnih elemenata), način plaćanja će biti definisan na nivou pojedinačnih ugovora sa krajnjim korisnikom (uslovi korištenja sredstava, vrsta realizacije (dodjele) granta, načini izvještavanja, kao i druga prava i obaveze).

4. Prihvatljivost apikanata i partnera u Projektu

Prihvatljivi aplikanti (podnosioci projektnih prijedloga), bez obzira na kategoriju, mogu da učestvuju u kandidovanju projekata prema Challenge fondu individualno ili u konzorciju sa drugim partnerima.

Konzorciji (partnerstva između više subjekata) **su prihvatljivi** sve dok su vodeći aplikant i partner iz navedene kategorije prihvatljivih apikanata/partnera.

4.1. Definicija i prihvatljivost apikanata u projektu

Kako bi bili **prihvatljivi** za dodjelu bespovratnih sredstava iz Challenge fonda, kandidati/aplikanti, **moraju** zadovoljiti sljedeće kriterije:

- imati status privrednog/poslovnog subjekta,
- biti profitno orijentisani,
- biti registrovani u Bosni i Hercegovini ili Švedskoj,
- osigurati predviđeno sufinansiranje (minimalno 50% od ukupne vrijednosti projekta),
- direktno su odgovorni za pripremu i provođenje projektnih aktivnosti sa partnerima (ukoliko ih ima)
- da efekti implementacije projekta budu u Bosni i Hercegovini.

Imajući u vidu definicije malih i srednjih preduzeća u Bosni i Hercegovini i Evropskoj uniji, specifične ciljne grupe su definisane na osnovu međunarodno prihvatljive prakse i to mogu biti aplikanti iz sljedećih grupa:

1. **Startup – početnici u poslovanju** – Bilo koji oblik privrednog/poslovnog subjekta, koji od trenutka registracije do trenutka podnošenja aplikacije obavlja djelatnost od 6 do 24 mjeseca,
2. **Preduzetnici (obrti)** – Privredni/poslovni subjekti registrovani u skladu sa normativnim i zakonodavnim okvirom,
3. **Mikro, mala i srednja preduzeća** – Privredni/poslovni subjekti registrovani u skladu sa normativnim i zakonodavnim okvirom koji imaju do 250 zaposlenih,
4. **Zadruga** – koje su registrovane u skladu sa normativnim i zakonodavnim okvirom.

Potencijalni aplikanti koji **ne mogu učestvovati** u pozivima Challenge fonda, su subjekti koji se nalaze u bilo kojoj od sljedećih situacija:

- ukoliko se nalaze u stečaju ili likvidaciji ili ako njihovim poslovima upravlja sud,
- ukoliko su krivi za ozbiljne profesionalne prekršaje (dokazano na bilo koji način),
- ukoliko su bili predmet presude za prevaru, korupciju, uključenost u kriminalne organizacije ili su se bavili bilo kojim drugim nezakonitim aktivnostima,
- ukoliko su proglašeni krivim za ozbiljno kršenje ugovora zbog propusta da ispune svoje ugovorne obaveze sa postupcima dodjele bespovratnih sredstava drugih donatora ili državnog budžeta,
- ukoliko su iz sektora koji ne ispunjavaju uslove koji su u skladu sa praksom EU (*proizvodnja alkohola, duhana, kockanje ili vojna industrija*),
- ukoliko se subjekt nalazi u sukobu interesa,
- ukoliko lažno predstave informacije o poslovnom subjektu.

4.2. Definicija i privatljivost partnera u projektu

Prihvatljivi partneri moraju ispunjavati sljedeće kriterije:

- ✓ imati status privrednog/poslovnog subjekta/pravnog lica,
- ✓ i moraju biti osnovana u Bosni i Hercegovini ili Švedskoj.

Potencijalni partneri neće biti prihvatljivi za učestvovanje u pozivima Challenge fonda ili biti predmet dodjele bespovratnih sredstava ukoliko se nalaze u nekoj od situacija navedenih u odjeljku (4.1), tj. koriste se isti kriteriji kao i za aplikanta.

Pored prethodno definisanih kriterija, sljedeće organizacije/subjekti, takođe, neće biti prihvatljivi kao partneri:

- organizacije koje nemaju pravni oblik registracije,
- bilo koji subjekt za koji se utvrdi da je zloupotrebio sredstva Sida-e ili drugih donatora ili javnih institucija,
- političke stranke, grupacije ili slične institucije,
- organizacije koje zagovaraju, promovišu ili zastupaju anti-demokratske politike ili provode ilegalne aktivnosti,
- vjerske organizacije,
- organizacije koje odbiju da potpišu potrebne izjave, ugovore ili druge dokumente.

Broj prijava i dodijeljenih grantova po pozivu su određeni sljedećim pravilima:

- Podnosilac/aplikant **ne može** da podnese više od jedne aplikacije unutar istog poziva,
- Podnosilac/aplikant **može** biti partner na drugoj aplikaciji za isti poziv,
- Partnerska organizacija (partner) **može** biti partner i na drugoj aplikaciji u okviru istog poziva,
- Partnerskoj organizaciji (partneru) se **ne može** dodijeliti više od jednog granta u okviru istog poziva.

5. Projektne aktivnosti i troškovi

Trajanje projekta

Ukupan period implementacije projekta **ne može** biti duži od 12 mjeseci.

Lokacija implementacije projekta

Efekti projekta (ostvareni pozitivni rezultati) **moraju biti u Bosni i Hercegovini**, bez obzira iz koje zemlje dolaze aplikant ili partneri.

Vrsta/tip aktivnosti

Projektna ideja se sastoji od niza aktivnosti koje moraju imati povezanost sa predviđenim očekivanim rezultatima. Radi ilustracije, **prijedlozi nekih od prihvatljivih projektnih aktivnosti** su:

- ✓ nabavka opreme ili softvera za unapređenje tehnološke opremljenosti,
- ✓ poboljšanje proizvodnih kapaciteta,
- ✓ razvoj novih proizvoda (koji uključuje zaštitu prava intelektualnog vlasništva i potrebne standarde),
- ✓ razvoj novih energetski efikasnih rješenja,
- ✓ razvoj i unapređenje novih organizacionih modela i procesa,
- ✓ diverzifikacija novih proizvoda, procesa ili usluga putem novih i inovativnih rješenja ili poboljšanje tehnološkog procesa,
- ✓ poboljšanje procesa proizvodnje smanjivanjem otpada i uticaja na životnu sredinu,
- ✓ mali infrastrukturni radovi koji su neophodni za realizaciju inovativne ideje (do 10% od ukupne vrijednosti projekta).

Navedene aktivnosti se odnose kako na sredstva obezbjeđena iz Challenge fonda, tako i na sredstva obezbjeđena od strane aplikanta i/ili partnera.

Sljedeće aktivnosti **nisu prihvatljive**, tj. neće biti predmet finansiranja kroz ovaj javni poziv:

- aktivnosti koje imaju negativan uticaj na životnu sredinu,
- aktivnosti koje se odnose samo ili uglavnom na pojedinačna sponzorstva za učešće u radionicama, seminarima, konferencijama i kongresima,
- aktivnosti koje se odnose samo ili uglavnom na pojedinačne stipendije za studije,
- aktivnosti u vezi sa radom ili finansiranjem političkih stranaka,
- aktivnosti koje spadaju u opšte aktivnosti nadležnih državnih institucija ili usluge državne administracije, uključujući i lokalne samouprave,
- kupovina vozila, laptopa, kompjutera, mobilnih telefona (*navedene akcije se mogu uzeti u obzir za finansiranje samo ako su od ključne važnosti za provođenje projekta*),
- humanitarne aktivnosti.

5.1. Prihvatljivi i neprihvatljivi troškovi

Samo prihvatljivi troškovi koji su nastali kao rezultat provođenja aktivnosti mogu biti predmet finansiranja kroz Challenge fond.

Da bi se smatrali prihvatljivim troškovima u toku realizacije projektnih ideja u okviru Challenge to Change projekta, troškovi moraju ispunjavati sljedeće kriterije:

- ✓ da su nastali u periodu implementacije projektne ideje,
- ✓ da su navedene u obrascu projektnog budžeta,
- ✓ da su navedeni troškovi neophodni za realizaciju projektne ideje koja je predmet granta,
- ✓ da su prepoznatljivi, provjerljivi i dokumentovani (npr. ugovor, faktura, narudžbenica) i da su posebno evidentirani u računovodstvenim knjigama korisnika granta (u skladu sa važećim računovodstvenim standardima zemlje u kojoj je registrovan korisnik granta),
- ✓ da su u skladu sa važećim zakonskim i normativnim okvirom (porezi, doprinosi, socijalno osiguranje ili slično),
- ✓ da su troškovi prikazani u realnom obimu, da su opravdani i da su u skladu sa načelom dobrog finansijskog upravljanja (posebno u pogledu ekonomičnosti i efikasnosti),
- ✓ da nisu posebno navedeni u listi neprihvatljivih troškova,
- ✓ jedna vrsta rashoda ne može biti pokrivena u više od jedne kategorije rashoda ili u više od jedne budžetske linije unutar date kategorije troškova,
- ✓ stopa sufinansiranja (kao što će biti definisano i ugovorom o grantu) se primjenjuje na ukupnu vrijednost projekta.

Sljedeće kategorije troškova **neće biti prihvatljive** za finansiranje kroz Challenge fond:

- dugovi i troškovi servisiranja duga (kamata),
- pokrivanje gubitaka,
- troškovi koji su prethodno finansirani od strane drugog projekta ili programa,
- kupovina zemljišta ili zgrada,
- troškovi kursnih razlika,
- troškovi bankarskih garancija (ili bilo koje druge vrste garancija),
- troškovi kredita trećim licima,
- troškovi kazne, finansijske naknade ili troškove za pravne sporove ili parnice,
- troškovi poreza na dodatnu vrijednost,
- troškovi lizinga,
- troškovi koji se odnose na proizvodnju, preradu i promet duhana ili duhanskih proizvoda,
- režijski troškovi u proizvodnom procesu,
- troškovi koji se odnose na vojnu industriju i slične proizvode koji su predmet vojne industrije.

6. Društveni uticaj projekta

Projekat Challenge to Change će kreirati pozitivno okruženje za sve ideje i inicijative koje budu dostavljene kroz projektne prijedloge. Međutim, posebna pažnja i dodatno bodovanje će biti dati projektima koji promovišu rodnu ravnopravnost i zaštitu životne sredine. C2C projekat će ohrabriti

privatne kompanije da razviju i implementiraju nove poslovne ideje koje imaju socijalnu orijentaciju i kapacitet socijalnih inovacija za poboljšanje uslova za siromašne kategorije stanovništva.

6.1. Rodna ravnopravnost

Projekat Challenge to Change će voditi računa o zastupljenosti u rodnoj ravnopravnosti, kako u pogledu stope zapošljavanja novih radnika, tako i u pogledu zastupljenosti žena preduzetnica. Ovo pitanje će biti naročito predmet aktivnosti u toku provođenja marketinške kampanje i stvaranja jednakih prilika, ali i posebnih kriterija u postupku ocjenjivanja pristiglih projektnih prijedloga. C2C projekat će imati fokus na osnaživanje žena u bh. društvu, kako u ekonomskom aspektu, tako i u drugim sferama društvenog života.

6.2. Životna sredina

Projekat Challenge to Change stvara mogućnost za integraciju ekoloških aspekata u drugim tematskim oblastima, kao što je razvoj malih i srednjih preduzeća.

Uticaj na životnu sredinu će biti razmatran na dva različita načina, i to:

- Projektna ideja koje promovišu uvođenje novih proizvoda/usluga/procesa koji vrše supstituciju postojećih rješenja sa poboljšanim ekološkim uticajem,
- Projektna ideja koje nemaju negativan uticaj na životnu sredinu.

6.3. Poštivanje Agende o radu

Projekat Challenge to Change prepoznaje značaj projekata koji će implementacijom omogućiti kreiranje radnih mjesta u skladu sa kriterijima slobode, ravnopravnosti, sigurnosti i ljudskog dostojanstva.

7. Način prijavljivanja projektnih ideja

Mogućnost prijavljivanja na Javni poziv **provodi se isključivo** putem apliciranja na web platformu – www.c2c.ba.

Potrebno je da se potencijalni aplikanti i partneri na projektu prethodno registruju, čime dobijaju jedinstveni pristupni kod na osnovu kojeg kasnije mogu izvršiti prijavljivanje i slanje projektnih prijedloga (dok sistem generiše potrebne podatke za aplikante ili partnere) čime se skraćuje proces prijavljivanja projektnih prijedloga, a istovremeno obezbjeđuje anonimnost aplikanta u procesu evaluacije projektnih prijedloga (uputstvo za registraciju se nalazi na web stranici, kao i u prilogu ovog dokumenta).

Važno: Aplikacije koje budu dostavljene putem pošte (štampana forma), putem faksa ili na neki drugi način, neće biti uzete u razmatranje, niti će biti predmet ocjenjivanja.

Krajnji rok za podnošenje projektnih prijedloga je **12. juni 2017. godine, do 16 sati (po lokalnom vremenu u BiH).**

Nakon isteka predviđenog roka, sistem će automatski blokirati mogućnost apliciranja pa se sugeriše potencijalnim aplikantima da se u predviđenom roku izvrši apliciranje.

Sve dodatne informacije u vezi sa ovim pozivom aplikanti mogu dobiti:

- Prisustvom na info-danima,
- Posjetom web stranici projekta www.c2c.ba ili
- Slanjem upita na e-mail adresu: info@c2c.ba (najkasnije 10 dana prije isteka roka za podnošenje aplikacija).

8. Postupak evaluacije i odabira projektnih ideja

8.1. Evaluacioni proces

Kao dio cjelokupnog procesa Javnog poziva, evaluacija aplikacija ima sljedeće korake:

Provjera prihvatljivosti aplikanata i administrativna provjera

Provjera aplikanta i partnera na projektu se vrši prilikom registracije aplikanata i partnera na web platformi. Tokom prijavljivanja, aplikant i partneri unose sve relevantne podatke u vezi sa privrednim/poslovnim subjektom, čime se provjerava prihvatljivost aplikanta i partnera.

Aplikanti će na web stranici projekta imati priliku da preuzmu aplikativni paket, koji će služiti kao instrument i alat za pripremu aplikacije. Aplikativni paket se sastoji od:

- vodiča za aplikante,
- uputstva za apliciranje,
- aplikacijski obrazac,
- off-line verzija aplikacionog obrasca sa bužetom.

Prilikom apliciranja (popunjavanja aplikacionog on-line obrasca), aplikant je obavezan da priloži i sljedeće dokumente (sve navedene dokumente je potrebno uploadovati):

- ✓ bilans stanja (za 2015. i 2016. godinu; za startup dostaviti presjek poslovanja od trenutka registracije do 30.04.2017)
- ✓ bilans uspjeha (za 2015. i 2016. godinu; za startup dostaviti presjek poslovanja od trenutka registracije do 30.04.2017),
- ✓ registraciju,
- ✓ poreski broj.

Napomena: Zadržava se pravo da prilikom procesa evaluacije od aplikanata i partnera, bude tražena dodatna prateća dokumentacija ili pojašnjenja.

Evaluacija aplikacija

U prvoj fazi evaluacije aplikacija koje su zadovoljile administrativne kriterije biće uključena ocjena sljedeća tri glavna kriterija:

- ✓ inovativnosti predložene projektne ideje (relevantnosti) – do 30 bodova,
- ✓ izvodljivosti i održivosti projektne ideje – do 35 bodova,
- ✓ šire društvene koristi – do 35 bodova.

Maksimalni broj bodova za jednu aplikaciju u ovoj fazi evaluacije iznosi 100.

Minimalni broj bodova koji projekat mora osvojiti da bi prošao u drugu fazu evaluacije je 70.

Drugu fazu evaluacije će provesti Eksterni evaluacioni komitet EEC, koji je u potpunosti nezavisan od implementirajućih agencija SERDA i RARS. EEC čine tri člana iz Švedske i dva člana iz BiH.

Preliminarnu listu predloženih projektnih prijedloga sačinjava Eksterni evaluacioni komitet.

Kontrolna posjeta aplikantima

Za projektne prijedloge koji nakon evaluacionog procesa budu na preliminarnoj listi za finansiranje, organizovat će se terenska posjeta aplikantima/partnerima, koja ima za cilj da utvrdi vjerodostojnost dostavljenih podataka i činjenica iz aplikacionog obrasca.

Ukoliko se kroz terenske posjete utvrde odstupanja od prezentovanih podataka u aplikacionom obrascu, ovi projektni prijedlozi će biti odbačeni.

Obavještenje o rezultatima poziva

Nakon završetka terenskih posjeta i formiranja konačne liste prihvatljivih projektnih prijedloga, svi aplikanti će putem e-maila dobiti obavještenje o rezultatima Javnog poziva.

Lista odobrenih projektnih prijedloga će biti objavljena na web stranici projekta.

Potpisivanje ugovora o grantu i realizacija projektnih aktivnosti

Nakon finalizacije liste odobrenih prijedloga, biće organizovano potpisivanje ugovora o grantu sa korisnicima granta.

Implementacija, finansijske obaveze, rokovi realizacije projekta, načini izvještavanja i druge odredbe neophodne za realizaciju projekta su predmet ugovora.

Indikativni vremenski okvir za provedbu procesa odabira je sljedeći:

AKTIVNOST	DATUM
Objava Javnog poziva	27.04.2017
Krajnji rok za dodatne upite i pojašnjenja	02.06.2017
Rok za podnošenje projektnih prijedloga	12.06.2017
Obavještenje o konačnim rezultatima Javnog poziva	Druga polovina jula
Potpisivanje ugovora sa odabranim aplikantima	Prva polovina avgusta